

KHÁI QUÁT NHỮNG ĐỊNH HƯỚNG CƠ BẢN CỦA ĐẢNG, NHÀ NƯỚC VỀ PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP AN NINH LĨNH VỰC PHÒNG CHÁY, CHỮA CHÁY VÀ CỨU NẠN, CỨU HỘ

Trung tá, TS NGUYỄN VĂN PHONG

Phòng Quản lý Nghiên cứu khoa học, Trường Đại học PCCC

*Tác giả liên hệ: Nguyễn Văn Phong (Email: phong.vn09@gmail.com)

Tóm tắt: Bài viết tập trung khái quát làm rõ những định hướng cơ bản của Đảng, Nhà nước, Bộ Công an về xây dựng công nghiệp an ninh, đồng thời làm rõ những định hướng bước đầu các sản phẩm, dịch vụ công nghiệp an ninh trong lĩnh vực phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH).

Từ khoá: công nghiệp an ninh, phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ.

Abstract: The article provides an overview of the fundamental orientations of the Party, the State, and the Ministry of Public Security regarding the development of the security industry. It also elucidates the initial strategic directions for security-industry products and services in the field of fire and rescue.

Keywords: security industry; fire prevention, fire fighting and rescue.

Luật Công nghiệp an ninh là một bộ phận quan trọng trong tổng thể chiến lược bảo vệ an ninh quốc gia và công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Trong đó mục đích của công nghiệp an ninh nhằm tập trung huy động tối đa nguồn lực bên trong, sự tham gia của cả hệ thống chính trị và sự đồng tình, ủng hộ của Nhân dân, kết hợp với tranh thủ hiệu quả các yếu tố quốc tế thuận lợi và nguồn lực bên ngoài trong xây dựng công nghiệp an ninh tự chủ, tự cường, lưỡng dụng, hiện đại [4].

Trước yêu cầu cấp thiết của công nghiệp an ninh, ngày 27/6/2024 Quốc hội đã thông qua Luật Công nghiệp quốc phòng, an ninh và động viên công nghiệp (Luật số 38/2024/QH15). Tuy nhiên, trong bối cảnh đất nước có sự thay đổi mạnh mẽ, Luật Sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Công nghiệp quốc phòng, an ninh và động viên công nghiệp được Quốc hội khóa XV thông qua tại Kỳ họp thứ 7, có hiệu lực thi hành từ ngày 01/7/2025, trong đó, đã thể chế hóa các chủ trương lớn của Đảng về phát triển công nghiệp quốc phòng an ninh, quy phạm hóa các

chính sách có tính đột phá để tạo động lực thúc đẩy công nghiệp quốc phòng an ninh mang dấu ấn riêng, tạo vị thế chiến lược mới cho Việt Nam với phương châm “tự lực, tự cường” trong công cuộc bảo vệ Tổ quốc và bảo đảm an ninh quốc gia và có tính “lưỡng dụng”.

Sự ra đời của Nghị quyết số 57-NQ/TW được xem là “Nghị quyết giải phóng tư duy khoa học”, “Nghị quyết để thực hiện các nghị quyết”, “Nghị quyết của hành động” với những mục tiêu rất cụ thể, đổi mới cách nghĩ, cách làm, nhằm hiện thực hóa các chủ trương, xóa bỏ rào cản, giải phóng năng lực để tạo đột phá trong phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số nói chung, sự phát triển công nghiệp an ninh trong lĩnh vực PCCC&CNCH nói riêng, tác động trực tiếp đến công nghiệp an ninh và lĩnh vực PCCC&CNCH; định hướng chủ trương hiện đại hóa trang thiết bị và tối ưu hóa năng lực tác chiến của lực lượng Công an nhân dân, trong đó có lực lượng PCCC&CNCH.

Ngày 01/4/2025, Thủ tướng Chính phủ ban hành Nghị quyết số 71/NQ-CP về việc sửa đổi, bổ sung cập nhật Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia, trong đó giao Bộ Công an thực hiện một số chỉ tiêu cụ thể như: *Hoàn thành xây dựng, kết nối, chia sẻ đồng bộ cơ sở dữ liệu quốc gia, cơ sở dữ liệu các ngành; Hình thành các sản phẩm; Xếp hạng về an toàn thông tin mạng; Hoàn thành xây dựng cơ sở nghiên cứu khoa học, công nghệ hàng đầu của ngành Công an ngang tầm các nước tiên tiến để trở thành Trung tâm nghiên cứu, thiết kế chế tạo, sản xuất, từng bước làm chủ công nghệ chiến lược ứng dụng trong Công an nhân dân; Làm chủ một số công nghệ chip và vi mạch bán dẫn, trí tuệ nhân tạo, Robot và tự động hóa, sinh học, hóa học, vật liệu tiên tiến, công nghệ bảo an ứng dụng trong bảo đảm an ninh quốc gia* [5] đây là những chỉ tiêu quan trọng góp phần tạo nên thành tựu của công nghiệp an ninh thời gian tới.

Ngày 26/5/2025, Bộ Chính trị đã ban hành Kết luận số 158-KL/TW về xây dựng công nghiệp an ninh trong kỷ nguyên phát triển vươn mình của dân tộc, sự kiện này khẳng định tầm quan trọng của công nghiệp an ninh, trong đó lực lượng Công an nhân dân giữ vai trò nòng cốt tổ chức thực hiện. Trên cơ sở, Đảng ủy Công an Trung ương đã ban hành Kế hoạch số 322-KH/ĐUCA ngày 15/7/2025 để triển khai Kết luận số 158-KL/TW của Bộ Chính trị, trong đó đặt ra những mục tiêu cụ thể đến năm 2030 và tầm nhìn đến năm 2045. Đáng chú ý, thời gian qua, nhiều chủ trương, chính sách lớn của Đảng có liên quan đến công nghiệp an ninh đã được ban hành mới, đặc biệt là các Nghị quyết của Bộ Chính trị.... Cùng với đó, Kết luận số 158-KL/TW của Bộ Chính trị về xây dựng công nghiệp an ninh trong kỷ nguyên phát triển, vươn mình của dân tộc đề ra nhiều chủ trương, định hướng mới chưa được thể chế hóa trong Luật và cần được tiếp tục nghiên cứu, bổ sung để hoàn thiện cơ sở pháp lý phục vụ xây dựng và phát triển công nghiệp an ninh. Theo đó, công nghiệp an ninh không chỉ bó hẹp phục vụ cho lực lượng Công an nhân dân mà được mở rộng

phục vụ toàn hệ thống chính trị và xã hội, hướng đến xuất khẩu, đóng góp tích cực cho sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, chuyển đổi số quốc gia, tạo thế đan cài về lợi ích, củng cố thể trận, vành đai an ninh từ xa, nâng cao uy tín, vị thế đất nước. Hoạt động sản xuất, cung cấp sản phẩm, dịch vụ công nghiệp an ninh không chỉ bó hẹp trong các công ty, doanh nghiệp trong ngành Công an mà được mở rộng, thu hút sự tham gia của các công ty, trung tâm nghiên cứu trong nhà nước và tư nhân, hình thành Tổ hợp công nghiệp an ninh quốc gia do Nhà nước (Bộ Công an) dẫn dắt với các cơ chế đặt hàng, giao nhiệm vụ, mua sắm công, hỗ trợ tiếp cận, chuyển giao công nghệ, hỗ trợ đầu ra sản phẩm. Bên cạnh đó, nhiều văn bản quy phạm pháp luật có liên quan trực tiếp và gián tiếp đến hoạt động công nghiệp an ninh cũng đã được sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới.[6]

Ngày 15/7/2025, Đảng ủy Công an Trung ương ban hành Kế hoạch số 322/KH-ĐUCA về triển khai Kết luận số 158-KL/TW của Bộ Chính trị về “*Xây dựng công nghiệp quốc phòng an ninh trong kỷ nguyên phát triển vươn mình của dân tộc*” nhằm cụ thể hóa nội dung Kết luận số 158-KL/TW ngày 26/5/2025 của Bộ Chính trị về xây dựng công nghiệp an ninh trong kỷ nguyên phát triển, vươn mình của dân tộc thành các mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm và phân công trách nhiệm cụ thể để tổ chức thực hiện hiệu quả, kế hoạch đã xác định một số vấn đề quan trọng như: Mục tiêu đến năm 2030, tập trung đầu tư, phát triển công nghiệp an ninh với trọng tâm, trọng điểm là các lĩnh vực khoa học, kỹ thuật, công nghệ mà lực lượng Công an có thể mạnh để đi đầu, phát triển đột phá khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo như: phát huy thế mạnh của Trung tâm Dữ liệu Quốc gia, đi đầu dẫn dắt từng bước làm chủ công nghệ chiến lược để phát triển kinh tế dữ liệu; nghiên cứu, phát triển, ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) dựa trên dữ liệu lớn quốc gia, hoàn thành nghiên cứu phát triển các công nghệ AI tiên tiến, bao gồm nhận diện khuôn mặt, giọng nói, phân tích hình ảnh và xử lý ngôn ngữ tự nhiên, nhằm hỗ trợ hiệu quả công tác PCCC&CNCH; phát triển cơ sở công nghiệp an ninh nòng cốt, mở rộng cung cấp dịch vụ an ninh, dịch vụ

dữ liệu đáp ứng nhu cầu cho các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp và người dân trong nước; phát triển mạnh mẽ các cơ sở công nghiệp an ninh khác mà Bộ Công an có thể mạnh (trọng tâm là nghiên cứu, chế tạo, sản xuất các thiết bị, phương tiện kỹ thuật nghiệp vụ, kỹ thuật hình sự, PCCC&CNCH...); thành lập Tổ hợp công nghiệp an ninh chủ động lưỡng dụng, hiện đại, gồm các cơ sở công nghiệp an ninh nòng cốt, doanh nghiệp sản xuất, kinh doanh, dịch vụ, công ty kinh tế nghiệp vụ thuộc Bộ Công an và hệ sinh thái công nghiệp an ninh là các doanh nghiệp tư nhân dưới sự dẫn dắt, điều phối của Bộ Công an. Hình thành Quỹ đầu tư phát triển công nghiệp an ninh với các cơ chế đặc thù, chấp nhận rủi ro, có thể đầu tư mạo hiểm vào các hoạt động liên quan nhằm xây dựng công nghiệp an ninh kinh phí từ ngân sách Nhà nước đầu tư cho nghiên cứu, phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo công nghiệp an ninh đạt trên 03% tổng ngân sách chi thường xuyên hàng năm của lực lượng Công an nhân dân. Phấn đấu đến năm 2030, nghiên cứu, làm chủ, ứng dụng một số công nghệ chip và vi mạch bán dẫn, Robot và tự động hóa, sinh học, hóa học, vật liệu tiên tiến, công nghệ bảo an phục vụ công tác bảo đảm an ninh, trật tự, sản phẩm công nghệ an ninh Việt Nam đáp ứng trên 70% nhu cầu trang bị kỹ thuật, phương tiện kỹ thuật nghiệp vụ, công cụ hỗ trợ, quân trang của lực lượng Công an nhân dân và phục vụ dân sinh, hướng đến xuất khẩu.... Tầm nhìn đến 2045 công nghiệp an ninh phát triển vững mạnh, đóng góp quan trọng vào công nghiệp quốc gia, sự phát triển của khoa học, công nghệ và kinh tế số đất nước, đưa Việt Nam trở thành một trong các trung tâm phát triển, xuất khẩu công nghiệp an ninh của khu vực và thế giới; đảm bảo 100% nhu cầu vũ khí, trang bị kỹ thuật, phương tiện kỹ thuật nghiệp vụ, công cụ hỗ trợ, quân trang của lực lượng Công an nhân dân và nhu cầu dân sinh [4].

Để từng bước triển khai các mục tiêu tổng thể của Đảng, Nhà nước, Bộ Công an đã ban hành Kế hoạch số 518/KH-BCA ngày 29/8/2025, thực hiện Nghị quyết số 60/NQ-CP của Chính phủ ban hành chương trình hành động thực hiện Kết luận số 158-KL/TW của Bộ Chính trị về “Xây dựng công nghiệp

quốc phòng an ninh trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc” trong đó xác định 04 nhóm nhiệm vụ chung cũng như phụ lục các nhiệm vụ cụ thể và phân công trách nhiệm đối với Công an các đơn vị, địa phương. Đồng thời, ban hành danh mục bước đầu các sản phẩm công nghiệp an ninh đối với các sản phẩm PCCC&CNCH gồm: thiết bị truyền tin cảnh báo cháy sớm; trung tâm giám sát và điều khiển hệ thống PCCC; phần mềm quản lý truyền tin cảnh báo cháy nhanh; xe chở nước chữa cháy; xe chữa cháy hóa chất bột; xe chữa cháy không có téc/xe bơm chữa cháy; xe chữa cháy chuyên dụng; mặt nạ phòng độc; bơm ly tâm chữa cháy loại khiêng tay dùng động cơ đốt trong; chất chữa cháy - chất tạo bọt chữa cháy; bình chữa cháy xách tay; vòi đẩy chữa cháy - vòi đẩy bằng sợi tổng hợp tráng cao su (vòi đẩy chữa cháy); trang phục chữa cháy (áo, quần, mũ, ủng, găng tay, khẩu trang chữa cháy); thiết bị, phương tiện nghiệp vụ chuyên dụng phục vụ PCCC&CNCH [3].

Do đặc thù công tác PCCC&CNCH cần trang bị kỹ thuật nghiệp vụ hiện đại, công nghệ tiên tiến, phương tiện chuyên dùng đặc biệt nên việc xây dựng một nền công nghiệp an ninh hiện đại, có tính tự chủ cao trong lĩnh vực PCCC&CNCH là một yêu cầu tất yếu. Theo Cục Cảnh sát PCCC&CNCH, hiện nay, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đang quản lý, sử dụng 5.148 phương tiện chữa cháy và CNCH cơ giới các loại, tình hình, thực trạng phương tiện chữa cháy và CNCH cơ giới chủ lực phục vụ chữa cháy và CNCH, gồm 03 loại xe chính là: xe chữa cháy, xe cứu hộ và xe thang. Ngoài ra, nhiều loại phương tiện chữa cháy và CNCH cơ giới chuyên dụng khác chưa được đầu tư như: xe chở và nạp bình khí thở, xe bảo dưỡng lưu động..., tàu chữa cháy trên sông, biển.... Trong những năm qua, do điều kiện kinh phí khó khăn nên hầu hết trang phục chữa cháy (quần áo, mũ, ủng, găng tay) của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đang sử dụng hiện nay đều do Việt Nam sản xuất, quần áo được sản xuất từ loại vải thông thường không có khả năng bảo vệ an toàn cho chiến sỹ trước tác động của nhiệt độ cao và khói khí độc, không chống nước... nên ảnh hưởng đến khả năng tác chiến của chiến sỹ chữa cháy, CNCH (có trường hợp đã gây ra thương vong cho cán bộ, chiến

sỹ trong quá trình chiến đấu). Trước tình hình đó, tháng 11/2018, Đảng ủy Công an Trung ương và lãnh đạo Bộ Công an cho phép Cục Cảnh sát PCCC&CNCH nghiên cứu, sản xuất thử nghiệm 950 bộ trang phục chữa cháy mới tiệm cận với tiêu chuẩn và chất lượng của lực lượng PCCC chuyên nghiệp thuộc các quốc gia: Nhật Bản, Hàn Quốc, Đức, Áo, Pháp, Nga... triển khai thí điểm tại 05 địa phương Hà Nội, TP Hồ Chí Minh, Hải Phòng, Bình Dương và Đồng Nai.

Thời gian qua, trên cơ sở những định hướng cơ bản của Đảng, Nhà nước, Bộ Công an về phát triển công nghiệp an ninh lĩnh vực PCCC&CNCH, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH các cấp và điển hình là Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy đã triển khai đồng bộ nhiều nội dung, công việc, trong đó thống nhất nhận thức trong toàn trường về ý nghĩa, tầm quan trọng của Kết luận số 158-KL/TW của Bộ Chính trị, Nghị quyết số 60/NQ-CP của Chính phủ ban hành Chương trình hành động thực hiện Kết luận số 158-KL/TW và Kế hoạch số 322-KH/ĐUCA của Đảng ủy Công an Trung ương triển khai Kết luận số 158-KL/TW, xác định rõ nhiệm vụ trọng tâm, lộ trình, thời gian, phân công trách nhiệm cụ thể để các đơn vị có liên quan Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy triển khai thực hiện đồng bộ, hiệu quả, bảo đảm hoàn thành các mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm trong công tác nghiên cứu, phát triển khoa học công nghệ gắn với xây dựng công nghiệp an ninh trong lĩnh vực PCCC&CNCH; định hướng xây dựng Trung tâm nghiên cứu, thí nghiệm khoa học, đổi mới sáng tạo lĩnh vực PCCC&CNCH phục vụ phát triển công nghiệp an ninh; xây dựng các cơ sở công nghiệp an ninh nòng cốt gắn với cơ sở đào tạo, nghiên cứu khoa học....

Có thể khẳng định rằng, với nền tảng chính trị vững chắc của Đảng và Nhà nước đã ban hành thời gian qua sẽ là yếu tố quyết định cho sự phát triển của nền công nghiệp an ninh nói chung và công nghiệp an ninh trong lĩnh vực PCCC&CNCH nói riêng. Những chủ trương đúng đắn, chính sách phù hợp và sự chỉ đạo quyết liệt từ các cấp lãnh đạo chính là cơ sở để lực lượng chức năng, đặc biệt là lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH sẽ chủ động, sáng tạo, phát triển mạnh

mẽ công nghiệp an ninh theo hướng hiện đại, tự chủ, hiệu quả.

Trong thời gian tới, việc tiếp tục cụ thể hóa các định hướng chính trị thành các chương trình, dự án phát triển công nghiệp an ninh trong lĩnh vực PCCC&CNCH là yêu cầu cấp thiết, góp phần bảo đảm an toàn xã hội, ổn định quốc gia và phục vụ đắc lực cho công cuộc phát triển đất nước.■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Chính trị (2024), *Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia*, Hà Nội.
2. Bộ Chính trị (2025), *Kết luận số 158-KL/TW ngày 26/5/2025 của Bộ Chính trị về “Xây dựng công nghiệp quốc phòng an ninh trong kỷ nguyên phát triển, vươn mình của dân tộc”*, Hà Nội.
3. Bộ Công an (2025), *Kế hoạch số 518/KH-BCA ngày 29/8/2025 thực hiện Nghị quyết số 60/NQ-CP của Chính phủ ban hành chương trình hành động thực hiện Kết luận số 158-KL/TW của Bộ Chính trị về “Xây dựng công nghiệp quốc phòng an ninh trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc”*, Hà Nội.
4. Chính phủ (2025), *Nghị quyết số 71/NQ-CP ngày 01/4/2025 về việc “Sửa đổi, bổ sung cập nhật Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia”*, Hà Nội.
5. Đảng ủy Công an Trung ương (2025), *Kế hoạch số 322/KH-ĐUCA ngày 15/7/2025 của Đảng ủy Công an Trung ương về triển khai Kết luận số 158-KL/TW của Bộ Chính trị về “Xây dựng công nghiệp quốc phòng an ninh trong kỷ nguyên phát triển vươn mình của dân tộc”*, Hà Nội.
6. Trang thông tin điện tử của Công an Thành phố Hồ Chí Minh https://congan.com.vn/tin-chinh/phat-trien-manh-me-cong-nghiep-an-ninh-trong-ky-nguyen-vuon-minh_184365.html